

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

35 de aliis cruciferis militibus, & piis equitu[m] societatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

torrebant, exque eliquata inde pinguedine suum simulacrum decoris
 11 *causa vnguebant.* Hæc t quoque refert de illis P. Crinius lib. 24.
 de honest. a. c. c. 13. Sed addit Gaguinus, pro confesso etiam habitum,
 eorum dolo D. Ludonicum, dum in Syria; eregrinaretur, in vincula
 a Soldano Agyptio coactum fuisse. Hoc atq. huiusmodi criminibus,
 & quod essent fœdissimi amatores, tem. latorum orao in concilio Vr-
 ennensi, anno dominica pietate millefimo trecentesimo duodecimo per
 Clementem summum pont. com. sine accepit, comprehensib. vbi libet
 te. rarum. itque crema is qui eius impietatis iurunt. Hæc Gaguinus.
 12 *¶* Scribit t etia Abbas Vrpergensis li. Chron. in Fridrico 2. anno
 1228. Fridericum secundum imperatorem mense Augusti ad terram
 sanctam pertuenisse, & in ciuitatem Anconam, ibique multa
 pertulisse graua, peridia & proditione templariorum, solof-
 que hospitalares S. Mariæ Teutonicorum illi fœd. liter adititit
 13 *¶* Quidam tamen erga Gallos male affecti comminuntur
 per calumniam, & ex nutu regis Gallorum, sublato milites
 templarios: narratque Albericus de Rosato, se audiuisse a quodam
 caussa & testium in eos examinatore, contra iustitiam illos
 punitos, hacque de re monitum Clementem quintum respondi-
 disse, etsi via iusticie ordo ille destrui non possit, fiat tamen via
 expedientie, ne scandalizetur carus filius noster rex Gallie. Et
 in Chroni. o Hermanni legitur a Papa Clemente V. in fauorem
 regis Gallie crimina hæreticos fuisse falso insinulatos. Iacobus
 Meyerus notat anno 1307. abolitum templariorum ordinem,
 qui per omnem fere Europam comprehenti, horrendis suppli-
 ciis necabantur. *Ortum que*, inquit, inuitum a Puloro rege ac Galli-
 ea nobilitate, qui precibus pontificum maximum ad hoc adegerunt spe-
 ducti, vt Itali tradunt scriptores, se ditatum vti eorum possessionibus,
 quas per omnem Galliam; larmas habebant. *Munim*, inquit Anton-
 nius, etiam tem. lar. is obiciebantur, sed vtrum vere, non satis con-
 stat. Hæc Meyerus lib. 11. historia Flanarica.

De Militibus cruciferis hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani. Cap. 34.

- 1 *Militum hospitalis D. Iohannis origo, & professio, seu vota.*
- 2 *Militum hospitaliorum paupertas nihil habet proprii.*
- 3 *Præceptoris, seu commendati hospitaliorum non sunt beneficia, eod. Commanderies eod.*
- 4 *Militis Hierosolymit. hospitalarii non ducunt uxores, nec sunt presbyteri.*
- 5 *Priorum hospitalis D. Iohannis quis debet esse presbyter.*
- 6 *Ordo militum D. Iohannis Hierosolym. habet & presbyteros, & moniales.*
- 7 *Priores commendatarii ordinis militum Hierosolym.*
- 8 *Militaris ordinis institutor habitus & cruce co. or.*
- 9 *Cruce ordinis Hospitaliorum D. Iohannis ne sit quadrimembris.*
- 10 *Ordinis crucifero. um quale munus diuin. officii & orandi.*
- 11 *Hospitalarii D. Iohannis dicti Rhodenses. Maltenenses milites.*
- 12 *Rhodus insula a quo hospitalarius dicta. & quando inde pulsi.*
- 13 *Cruciferos Hierosolymitanos Chronerius vtr. ap. arguit.*

M Onimus t superioi capite, cres. ente numero peregrino-
 ram iuxta templum Hierosolymitanum xenodochium ad-
 dificatum titulo Diui Iohannis, quo exciperentur peregrini, quos
 cœnobita capere non possent. Huius ergo ministerio, quoque
 viri pii nobiles se deuouerunt, qui & peregrinos tutarentur & a
 latronum seu Agarenorum in cursu defenderent. Horum pro-
 fessio est, votum solemnè paupertatis & abdicationis proprio-
 rum, castitatis & obedientie, in *statutis hospitalis Hierosolymitani*,
 2 *cap. 1.* Proinde t propter primum votum nihil proprii habent,
 vel habere non debent, sed ac. piunt annonam quam diu vi-
 uunt, vel præ. eptorias, quas vo. ant, *commanderies*, administrant
 quandiu eas possident & optione mutant vel ex magistris licen-
 tia permittunt, reddituri morientes quæ apud ill. s reperientur
 societati, vnde beneficia proprie eorum præ. eptoria non sunt,
 existentia Rebuffi in *tralla. nomina g. 15. num. 16.* etsi dissentiat
 Carol. Molinæus in *clen. 1. de supplend. n. g. gen. præ. lut.* Pari modo
 illorum priores, castellani imposta, vel banhui, vt commenda-
 tarii sunt tantum administratores bonorum ordinis sine prop-
 rio, in *statutis eorum. tit. 1. c. 1. & tit. 2. c. 1. & tit. 5. c. 4.* Et proinde
 commendantur illis bonâ non ab epif. o. po vt beneficia, sed archi-
 magistro ordinis.
 3 *¶* Ob t votum castitatis affines sunt & ecclesiasticis personis,
 nec uxorem ducere possunt, in *statutis, hospitalis Hierosolym. c. 9.*
 Atque Alexander III. sum. pontif. cum veteret eis coniugium, il-

los vocauit fratres sancti Iohannis & præfatum eorum priorem,
 e. vxoratus. c. 8. de *conuersio. conug. 4.* Et Innocentius III. fratres hos-
 pitalis sancti Iohannis, c. tuarum. c. 11. de *prim. & ibi gl. 1. & c. da-
 dum. de decim.* Veruntan en ecclesiasti. a pertone non sunt, cum
 arma libere & ex professione pertraçent pro fidei tuitione ad-
 uersus Agarenos exemplo Machabæorum, quæ tamen clericis
 non conceduntur, vt contra nec isti hospitalarii milites, presby-
 teri fieri possunt ¶ Inuenies tamen apud Honorium III. sum. 4
 pontif. narratum, dum ad illos scriberet. se audiuisse priorem e-
 orum presbyterum esse debere. c. canonica. c. 5. o. de *sentent. ex-
 commu.* ¶ Quod t vt intelligas, annotare expedit. in eo ordine
 esse milites & ecclesiasticas personas, quæ inferuunt eorum ec-
 clesis: esse & prioratus, & monasteria monialium quoque cru-
 ce signatarum, vbi nobiles professionem emittere possunt, in
 7 *statutis eorum, tit. 2.* Ita in eo ordine est prior magnus ordinis totius,
 qui præest omnibus, seu magister magnus est & prior ec-
 clesie, qui præest omnibus capellanis & habet curiam spirituali-
 um, ex capellanis omnibus magis idoneis co. muniti dicitur
 in conuentu, vbi magister magnus residet, perpetuo assidens in
 8 *statutis eius ordinis tit. 13. de electionib. c. 5.* ¶ Quia t autem ex plu-
 ribus provinciis & regnis milites ei ordini te deuouent, itaque
 illis inibi bona pleraque ex beneficiis principum & aliorum pi-
 orum hominum collecta nec non ex spoliis Templariorum in
 illos translata: in singulis fere sunt provinciis priores præcipui,
 quibus subiciuntur alii commendatarii & hospitalarii, vt illi
 quoq. magno ordinis magistro. ¶ Tradunt t statuta eius ordinis
 9 seu religionis, primum præpositum huic ordini dicitur Gerar-
 dum qui cum locis crucem candidam in nigro panno, sfixit, af-
 sumisque cum viuendiritum, qui nun. est, vel quo d. gere de-
 bent: quibus & alii adiuncti plurimi per magistrus religionis
 temporis successione, prout expedire visum est. ¶ Inter t quos
 & illud cautum a Claudio de la Sangle magistro, vt do-
 nati, sic loquitur, vel confratres, crucem quadrimembrem non
 deferant, sed tr. membrem, demta stipite superiori in *eorum sta-
 tutis, tit. 2. c. 31.* ¶ Huius ordinis fratres milices & seruientes in
 canonicis horis centes quinquagies dominicam orationem re-
 petere tenentur. Fratres vero sac. erdotes diaconi, subdia. oni &
 cleti. eius ordinis officium canonicum, & ordinem sancti se-
 pulturi Hieroso. ymitani exequi debent, in *eorum statutis, tit. 3. c. 2.*
 ¶ Horum t militum privilegia multa sunt, qualia pers. tribit
 10 circa annaba vacantis hospitalis Iohannes 2. sum. pontif. in *ex-
 hibita, de privileg. in extranog. an. com. m. n.* vt eximantur quoque
 iurisdic. one episcopali in criminalibus, vt sæpe curia supremæ
 placuit, *Papus b. 1. areffo. tit. 10. in c. 1. & 2.* Et Innocentius III.
 hos habere iurisdictionem, in signatos cruce vere non fidee tra-
 dit, *c. tuarum c. 11. de prim. vbi gl. in v. bo. p. m. egu. de eorum iurisdic-
 tione disputat.*

¶ Hospitalarii t isti milites, loannite dicti sunt, & hospitalarii
 Hierosolymitani, ab hospitali, vt dixi, Diui Iohannis, equites
 Rhodenses. eo quod illam possiderent insulam, & infidelium
 debilitate vires, imbi eis obfident, sed in quo potiore hab-
 entes & propugnaculum præcipuum. ¶ Di. un. t autem qui
 11 dam Clementem V. sum. pont. illis Rhodensensem insulam assi-
 gnasse, postquam illi Turcæ cripu flent anno domini 1108. alii
 Gothfridum Hierosolymorum regem. Cæperunt tamen Mal-
 tenenses seu Miletenses dicti, ab insula in quam se receperunt, post-
 quam Soleimanus duodecimus Otromanæ familie tyrannus,
 cum Agarenorum ingenti vi, post semestrem obsidionem die
 natiuitatis domini & anno 1522. ill. s Rhodonem ademit, capto pri-
 us Taurro vulgo Belgradu oppido, apud Pannonios & suæ &
 opere val. assimo vt scribit F. Thomas Gui hardus Rhodius, in
 oratione, quam de ea expugnatione apud Clementem septim-
 12 mum iunum pontif. habuit. ¶ Martinus t Chronerius in hi-
 13 storia Polonorum *passim & vrsimum lib. 11.* cruciferos absolute
 vocat: & de illis sæpe meminit tanquam de infidelis & crudelibus
 in Polonos & alios. Eoque arguit, quod decimas ex suis atatio-
 nibus in Pomeria & alibi usurparent, c. ntra. iura sacerdotum.

De aliis Cruciferis militibus, & piis equitum Societatibus. Cap. 35.

1. 2. 3 *Teutonicorum militum ordo quis, & vnde.*
- 2 *Militis Teutonici Despa. e virginis Mariæ cur. dicit.*
- 3 *Henricus a Vualpot primus magister ordinis Teutonicorum. Saladinus quando Christiani ademit Hierosolymam, eod.*
- 4 *Militum Teutonici ordinis magistri.*

5 Theutonicorum ordo in Prussia quando sublatu, & quare.

6 Militis cruce signati Lituonia.

7 Militum nobilium de Calatrana Hispania ordo a quo institutus, & finis, & 10.

8 Militum ordo sancti Iacobi in Hispania quando institutus.

D. Iacobus pugnans contra Sarracenos apparuit, eodem, & 9.

9 Militum ordo sancti Iacobi de Spatha in Hispania quando coepit.

Miramolinus Arabum rex ingenti clade a paucis victus. cod. Tholosa. eod.

10 Militum ordo de la Banda Hispania.

11 Militum sacrorum nouus ordo a Ioan. XXII. in Portugalia.

12 Militum Gallie equestres ordines, stellæ, sancti Michaelis, sancti spiritus quando instituti.

13 Ordo equestris velleris aurei Burgundia, Annuntiationis Beate Marie Allobrogum quando.

14 Militis cruce signati fratres.

1 **A**lius ꝑ sacre militie ordo Theutonicorum, cuius initia ab homine quodam Theutonico manarunt, qui post Hierosolymam receptam a Christianis vna cum pluribus sag gentis remansit in eadem cum vxore, & domum suam hospitale esse voluit suis, qui visendi sepulchri sancti causa eo peregrinarentur: atq; ibidem diuæ virginis Mariæ sacellum adiunxit. ¶ Vnde Dicitur ꝑ virginis milites vocati sunt. Et crescent numero eorum qui se huic pio ministerio deuouissent, cooperatus magister qui precesse, amictiq; sunt albo pallio cum alba cruce, & in ordinem tantum milites admisi, Paul. A. Emil. in 5. historia Franc. ¶ Munsterius tradit ꝑ Heinrichum a Vualpot primum fuisse magistrum Theutonicorum dominorum, anno 1190. Hierosolymis, quod non patitur historia veritas. cum eo tempore a Saladino occuparetur Hierosolyma, ad eam Christianis & capta cum suo rege ab eo anno 1186. cum fuisset a Christianis per 88. annos possessa, A. Emil. lib. 5. Sebastia. Brant. Blondus. 6. Dec. 2. Minus quoque placet, quod Volaterranus tradit anno 1192. pro liberanda Hierosolyma primum conscriptos Theutonicos, & quod ait 21. li. Theutonicorum ordinem institutum in terra sancta a quodam Germano, quod reiciunt aliqui in annum 1333. quo tempore Prusiam Tur. a Græ. is ademit. Proinde vt conuenit historiae tempora, sequor hic Henrichum Pantaleonem in Prosopographia seu parte 2. de viris illustribus. Germania in Henrico a Vualpot, qui huius Henrichi a Vualpot vitam describit, & postea refert magistrorum Theutonicorum ordinis seriem, & annos quibus eo magisterio functi sunt. Atque cum illo dico, antequam a Saladino caperetur Hierosolyma, cum Henrichum a Vualpot, inter Christianos in ea ciuitate hospitalium peregrinorum domum suam dedicasse. & ad eum nobiles Germanos voto facto se omni tempore contra impios pugnaturus conuolasse, postquam intellexissent vires Christianorum exiguas & deiectas fere. Capta autem Hierosolyma suum collegium & hospitale sanctæ Mariæ Antiochiam, qua & Ptolomais dicitur, transfudit: atq; eam vrbem fortiter contra Sarracenos defendit, ann. domini 1190. Et esse, it. vt multi principes & nobiles e Germania sua bona huic ordini conferrent, & ad eos profecti eum ordinem amplecterentur.

¶ Sic ꝑ cum in Germania plures arcus & ædes haberent Theutonicorum ordinis milites, & magistros quoq; plures, vt hospitalarii constituerunt. ¶ Desierunt ꝑ autem esse milites Theutonicorum in Prussia, quo tempore Albertus Marchio Brandeburgensis ex magistro constitutus est Dux Prusie, atq; a rege Poloniae Sigismundo in feudum accepit Prusiam, anno domini 1527. Henrich. Pantaleon. in proxime citato loco, & 3. parte de viris illustribus, in Alberto 1. duce Prusie. & Sleidanus.

6 ¶ In Lituonia sunt sodales seu fratres militiam Christi professi, qui rubrum ensam cum cruce & pallio insurum deferunt, Mari. Chromerius lib. 7. de reb. Polonicis.

7 ¶ Sanctius ꝑ eius nominis tertius, rex Hispaniarum Legionis & Castellæ, cognomento Desideratus filius Alphonsi VIII filii Raymundi Berengarii comitis Tholofani, instituit militum sacrorum ordinem de Calatrana in prouincia Tholetana, in loco & prouincia Calatranae, vbi cenobium templariorum fuerat.

8 Francisc. Tarapha, de regibus Hispanie, in Raymuro, Ioan. Vassau in annalib. Hispanie anno 826. Huic ordini & magister & commendatarii constituti. Et ad hoc tempus refert institutionem quoque Ioannes Vassau, vbi supra, quanquam F. Alphonfus Venetus huius principium referat ad annum domini 1160. Et Raphael Volaterranus, Deca. 1. lib. cap. 9. & Nebriffensis, Franciscus Tarapha scribit de regibus Hispanie, in Alphon. 9. & in Genealogia regum Hispanie, Alphonum ꝑ nonum Hispanie regem ordinem militum sancti Iacobi de Spatha instituisse, quorum insigne est gladius sanguinolentus, eo quod die quo prælio rex Alphonfus Maurorum regem Miramolimum superauit in quodam loco, quem Tholose Nauas appellant, in quo ducenta millia Arabum fecerunt cecidisse, & ex quo triumphum Petrus rex Aragonum retulit, crux in caelo apparuit, & D. Iacobus Apostolus equo candido uetus auxiliator Christianorum, gladium gestans sanguine Maurorum cruentatum. ¶ Subinde ꝑ Alphonfus alius Hispanie rex eius nominis vnde cumus, cum feliciter aduersus Almoacenum & Hynzephinum Bellamarini & Granatæ reges dimicasset, oppido Alcala, quod regale vocant, Calatranae magistrum leuibus de causis delatum interfecit iussit, & ordinem militum de la Banda apud ciuitatem Burgensem instituit anno 1308. Francisc. Tarapha, vbi sup. in Alphon. 11. ¶ Eodem ꝑ tempore Ioannes secundus summus pontifex ordinem nouum militie Christi instituit, qui militare sub Christo dicerentur in Lusitania, & Sarracenis resisterent. Beeticam & Aphricam incolentibus. Cuius militie præfectus in Marino Syluentis dioceseos oppido sedem habet principalem, & cuius militibus omnia bona Templariorum annuente rege Portugaliae concessa sunt. Cuius ordinis censor & moderator est abbas Archobasiani monasterii Cisterciensis ordinis, Vlyssiponensis dioceseos, qui conscribendi & exactorandi milites potestatem habet, idem Tarapha in Alphonso 11. ¶ Fuerunt ꝑ in Gallia instituti equestres ordines, vnde stellæ institutus apud sanctum Ouenium anno 1351. per Ioannem regem Galliarum, vt scribit in annalibus Froillardus: subinde institutus ordo sancti Michaelis cum torque aureo, qui ordo institutus est a Ludouico XI. rege Gallorum anno domini 1469. Et anno 1579. calendis Ianuarii ordo sancti spiritus, ab Henrico tertio rege nostro & Polonia.

¶ In Burgundia, Philippus Burgundia rex anno 1429. ordinem equitum aurei velleris instituit: vt in annalibus scribit Moftréletus Amarus S. nomine comes viridis dicitur. Allobrogum dux, ordinem equitum instituit, cuius insigne imago annuntiationis, seu salutationis virginis Mariæ Domini nostri Iesu Christi genitricis, vt in historia legitur Sabaudia.

¶ Fuit ꝑ in Anglia ordo alius. Veruntamen isti ordines potestatem non fuerunt sacrorum militum, nec ea ratione instituti, vt se Deo & religioni solum tutandæ deuouerent, vt prædicti sacri milites: quibus & accedere possent, qui cruce aliquando se signarunt, in auxilium Christianorum in Syriam & Hierosolymam profecti cum Godefrido & aliis ducibus præclarissimis. Qui & milites sacri primum, postea fratres se appellabant, vt auctor Paulus Amylius lib. 4. histor. Sed horum nullum habemus regula certa definitum ordinem, vel votum aliud, quam militandi pro fide Christiana. Vnde illos non inserimus inter sacros militares equitum ordines.

De habentibus Manualia beneficia. Cap. 36.

- 1 Beneficia manualia non proprie beneficia, quia amouibilia & regularia.
- 2 Abbas S. Sulpitii Biturigum triennalis.
- 3 Abbatia & prioratus monialium triennales. Beneficium manuale quomodo adimi a superiore potest possessori: & remedium si adimatur sine causa, eod.
- 4 Beneficia manualia quomodo fiant perpetua.

¶ Vadam persone regulares, vel que regularibus accedunt, titulo quodam sæpe nominantur, que sacerdotiorum, & ecclesiasticarum personarum appellationem referunt. Imitantur ꝑ etenim nomen & naturam quodammodo beneficiatorum, qui manualia, vt appellant beneficia habent, que tamen proprie beneficia non sunt. gloss. in verbo, consuetudinem, in c. vni. de capel. monacho. in 6. quia præfecti his beneficiis possunt amoueri ad nutum abbatis vel prioris. Sunt enim huiusmodi beneficia manualia regularia, non secularia: qualia in ordine humilliarum, & præmonstratentium ex consuetudine esse tradit Ioannes Andreas in adas. ad d. glo.